

**SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA NR 1
IM. STANISŁAWA WIECHOWICZA
W KRAKOWIE**

PROGRAM NAUCZANIA
dla
SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA

CZTEROLETNI I SZEŚCIOLETNI CYKL NAUCZANIA

PRZEDMIOT GŁÓWNY - KLARNET

Opracowany przez mgr Jana Cieleckiego i mgr Jana Ignatjuka na podstawie podstawy programowej kształcenia w zawodzie muzyk zawartej w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 roku.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego Na podstawie art. 46a ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900).

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych na podstawie art. 47 ust. 1a i 4a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900)

Statut Szkoły Muzycznej I Stopnia Nr 1 im. Stanisława Wiechowicza w Krakowie.

Spis treści:

- I. Cele kształcenia - wymagania ogólne
- II. Treści nauczania - wymagania szczegółowe
- III. Wymagania programowe i klasyfikacyjne
- IV. Efekty kształcenia na zakończenie I etapu edukacyjnego
- V. Proponowany materiał nauczania

I. CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

1. Przystwojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego

- 1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu;
- 3) budowa i pielęgnacja instrumentu;
- 4) technika wykonawcza.

2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie

- 1) aparat gry;
- 2) technika gry;
- 3) interpretacja;
- 4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna;
- 5) samodzielna praca;
- 6) współpraca.

3. Prezentacja publiczna

- 1) praktyka estradowa;
- 2) prezentacja w mediach cyfrowych.

4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym

- 1) rozwój artystyczny i zawodowy;
- 2) etyka zawodowa.

II. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Fundamentem muzycznego rozwoju ucznia jest elementarny stopień nauczania, dlatego tak bardzo odpowiedzialna jest rola pierwszego nauczyciela. Bezpośredni kontakt z uczniami oraz pedagogiczne i specjalistyczne przygotowanie nauczyciela warunkuje efektywność oddziaływania muzyki na psychikę uczniów.

Wydobywanie dźwięków na klarnecie wymaga skoordynowanego działania: słuchu, narządów oddychania, narządów artykulacyjnych mowy, mięśni twarzy oraz rąk i palców.

Wśród wymienionych wyżej elementów najważniejszy jest oddech. Wynika to z mechanizmu wydobywania dźwięku, którego decydującym momentem jest wzbudzenie generatora dźwięku oraz miejsc i przestrzeni rezonansu. Cały organizm ucznia pokonuje zwiększony wysiłek fizyczny. Zdrowemu dziecku, bez względu na płeć, gra na klarnecie nie szkodzi. Po dokładnym zbadaniu uzdolnień muzycznych, kandydat na klarnecistę powinien przejść badania lekarskie serca, objętości klatki piersiowej, prawidłowego uzębienia i dobrego stanu dróg oddechowych.

W szkole muzycznej mamy uczniów o różnej osobowości i poziomie intelektualnym. Pedagog powinien mieć duże rozeznanie w doborze środków metodycznych i umiejętnie dobrać wartościowe utwory literatury klarnetowej. Wykształcenie młodego klarnecisty jest uzależnione od gruntownego opanowania techniki, wysokiej kultury muzycznej, czynnej postawy w realizowaniu programu, jak również od osobowości artystycznej nauczyciela i klimatu, który on tworzy swoją działalnością i postawą.

Od samego początku muzykowania należy kształcić u ucznia umiejętności interpretacyjne, stwarzać mu okazję do częstych występów i uczyć opanowania estradowego. Uczeń musi zdawać sobie sprawę, jak wielką wagę w poprawnym odtwarzaniu utworu ma umiejętność koncentracji.

W czteroletnim cyklu nauczania od pierwszej klasy został wprowadzony przydział godzin na zespoły instrumentalne. Muzykowanie w zespołach rozwija ogólną muzykalność, słuch oraz zamiłowanie do gry zespołowej. Kameralistyka wyrabia zbiorową dyscyplinę artystyczną, obycie estradowe, przygotowuje młodych instrumentalistów do gry w orkiestrze lub muzykowania w ruchu amatorskim.

III. WYMAGANIA PROGRAMOWE I KLASYFIKACYJNE

1. Przystwojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – klarnetu.

Uczeń:

- 1) określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy;

- 2) omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.
  - 3) omawia w zarysie historię klarnetu i jego odmiany;
  - 4) wymienia reprezentatywne utwory klarnetowe oraz ich kompozytorów z różnych epok;
  - 5) wymienia wybitnych klarncistów o znaczącym dorobku artystycznym.
  - 6) nazywa elementy budowy klarnetu, wyjaśnia sposób składania tych elementów oraz określa zasady jego pielęgnacji;
  - 7) orientuje się w rodzajach oraz parametrach stroików, klasyfikuje je według swoich potrzeb oraz określa stopień ich zużycia.
  - 8) omawia warsztat wykonawczy, w tym budowę aparatu oddechowego oraz jego rolę w grze na klarnecie;
  - 9) opisuje możliwości techniczne instrumentu;
  - 10) wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację.
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.
- Uczeń:
- 1) prezentuje poprawny aparat gry, w tym technikę oddechową i technikę zadęcia;
  - 2) kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry.
  - 3) stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry;
  - 4) posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji;
  - 5) dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów;
  - 6) dysponuje prawidłową emisją dźwięku.
  - 7) interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela;
  - 8) wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.
  - 9) posługuje się specjalistyczną terminologią;
  - 10) realizuje zasady notacji muzycznej;
  - 11) czyta nuty a vista.
  - 12) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy;
  - 13) realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela;
  - 14) kontroluje własną grę podczas ćwiczenia;
  - 15) potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań;
  - 16) stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych;
  - 17) stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego;
  - 18) korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu;
  - 19) planuje i organizuje systematyczną pracę.
  - 20) realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem;
  - 21) dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii;
  - 22) współpracuje z akompaniatorem.
3. Prezentacja publiczna.
- Uczeń:
- 1) koncentruje się podczas występu;
  - 2) opanowuje tremę;
  - 3) stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji;
  - 4) wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.
  - 5) korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych;
  - 6) obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.
- Uczeń:
- 1) analizuje własne kompetencje;
  - 2) aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności;
  - 3) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności;
  - 4) dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze;
  - 5) aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.

- 6) przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku;
- 7) przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.

Czteroletni cykl nauczania

Klasa pierwsza

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) budowa, składanie i konserwacja instrumentu, rys historyczny
- 2) sposób oddychania, nauka wydobycia dźwięku
- 3) postawa podczas gry, układ rąk, praca palców
- 4) poznanie podstawowych sposobów artykulacji, oznaczeń dynamiki i tempa
- 5) gamy i pasaże majorowe w tonacjach do 2 znaków przykluczowych w skali dwóch oktav półnutami i ćwierćnutami w tempie umiarkowanym legato i non legato
- 6) 20 etiud i ćwiczeń o różnych problemach technicznych
- 7) 6 drobnych utworów solowych z fortepianem.

Klasa druga

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) rozwijanie umiejętności dynamicznego kształtowania dźwięku
- 2) doskonalenie techniki oddechu i techniki zadęcia
- 3) rozwój biegłości palców
- 4) rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, gry zespołowej oraz gry z akompaniamentem
- 5) gamy i pasaże majorowe oraz minorowe w tonacjach do 3 znaków przykluczowych ćwierćnutami i ósemkami w tempie umiarkowanym legato i non legato, gamy majorowe w pochodach tercjowych
- 6) 20 etiud i ćwiczeń o różnych problemach technicznych
- 7) 6 drobnych utworów solowych z fortepianem.

Egzamin promocyjny:

Gama majorowa lub minorowa, pasaż, etiuda, dwa utwory z akompaniamentem fortepianu wykonane z pamięci.

Klasa trzecia

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) rozwijania umiejętności dynamicznego kształtowania dźwięku
- 2) doskonalenie techniki oddechu i techniki zadęcia
- 3) stopniowanie dynamiki
- 4) nauka czytania nut a vista
- 5) rozwijanie umiejętności interpretacji utworu muzycznego
- 6) gamy i pasaże majorowe oraz minorowe w tonacjach do 4 znaków przykluczowych ósemkami w tempie umiarkowanym, gamy majorowe w pochodach tercjowych
- 7) 20 etiud i ćwiczeń o różnych problemach technicznych
- 8) 4 utwory solowe z fortepianem, w tym formy cykliczne (sonatina, wariacje).

Egzamin promocyjny

Gama majorowa lub minorowa, pasaż, tercje, dwie etiudy o zróżnicowanym charakterze, dwa utwory z

akompaniamentem (może być utwór solowy) wykonane z pamięci.

Klasa czwarta

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) rozwijanie umiejętności dynamicznego kształtowania dźwięku
- 2) rozwijanie wrażliwości na artystyczne walory dźwięku
- 3) rozwój biegiwości palców
- 4) rozwijanie umiejętności interpretacji utworu muzycznego
- 5) gamy i pasaże majorowe oraz minorowe w tonacjach do 5 znaków przykluczowych ósemkami w tempie umiarkowanym, gamy majorowe w pochodach tercjowych
- 6) 20 etiud i ćwiczeń o różnych problemach technicznych
- 7) 3 utwory solowe z fortepianem, w tym forma cykliczna w całości lub wybrane części o zróżnicowanym charakterze.

Egzamin końcowy

Wybrana etiuda, utwory solowe z towarzyszeniem fortepianu lub bez. Uczeń wykonuje program egzaminacyjny z pamięci z wyjątkiem etiud. Egzamin jest otwarty dla publiczności.

Sześćioletni cykl nauczania

Klasa 1

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) budowa, składanie i konserwacja instrumentu, rys historyczny
- 2) sposób oddychania, nauka wydobycia dźwięku
- 3) postawa podczas gry, układ rąk, praca palców
- 4) poznanie podstawowych sposobów artykulacji, oznaczeń dynamiki i tempa
- 5) łatwe gamy i pasaże majorowe w skali dwóch oktaw półnutami i ćwierćnutami w tempie umiarkowanym legato i non legato
- 6) 10 etiud i ćwiczeń o różnych problemach technicznych
- 7) 4 drobne utwory solowe z fortepianem.

Klasa 2

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) rozwijanie umiejętności dynamicznego kształtowania dźwięku
- 2) doskonalenie techniki oddechu i techniki zadęcia
- 3) rozwijanie umiejętności gry pamięciowej oraz gry z akompaniatorem
- 4) gamy i pasaże majorowe w tonacjach do 2 znaków przykluczowych ćwierćnutami i ósemkami w tempie umiarkowanym legato i non legato
- 5) 10 etiud i ćwiczeń o różnych problemach technicznych
- 6) 4 drobne utwory solowe z fortepianem.

Egzamin promocyjny:

Gama majorowa, pasaż, etiuda, utwór solowy z akompaniamentem fortepianu wykonany z pamięci.

Klasa 3

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) rozwijanie umiejętności dynamicznego kształtowania dźwięku
- 2) doskonalenie techniki oddechu i techniki zadęcia
- 3) rozwijanie umiejętności gry pamięciowej oraz gry z akompaniamentem
- 4) gamy i pasaże majorowe oraz minorowe w tonacjach do 2 znaków przykluczowych ćwierćnutami i ósemkami w tempie umiarkowanym, legato i non legato, gamy majorowe w pochodach tercjowych
- 5) 10 etiud i ćwiczeń o różnych problemach technicznych
- 6) 4 drobne utwory solowe z fortepianem.

Egzamin promocyjny:

Gama, pasaż, etiuda, utwór solowy z akompaniamentem fortepianu wykonany z pamięci.

Klasa 4

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) rozwijanie umiejętności dynamicznego kształtowania dźwięku,
- 2) doskonalenie techniki oddechu i techniki zadęcia,
- 3) rozwój biegłości palców
- 4) rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, gry zespołowej oraz gry a akompaniamentem.
- 5) gamy i pasaże majorowe oraz minorowe w tonacjach do 3 znaków przykluczowych, ćwierćnutami i ósemkami w tempie umiarkowanym, legato i non legato, gamy majorowe w pochodach tercjowych.
- 6) 10 etiud i ćwiczeń o różnych problemach technicznych.
- 7) 6 drobnych utworów solowych z fortepianem.

Egzamin promocyjny

Gama majorowa lub minorowa, etiuda, utwór solowy wykonany z pamięci z towarzyszeniem fortepianu.

Klasa 5

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) doskonalenie techniki oddechu i techniki zadęcia,
- 2) stopniowanie dynamiki,
- 3) rozwijania umiejętności dynamicznego kształtowania dźwięku,
- 4) nauka czytania nut a vista,
- 5) rozwijanie umiejętności interpretacji utworu muzycznego.
- 6) gamy i pasaże majorowe oraz minorowe w tonacjach do 4 znaków przykluczowych, ćwierćnutami i ósemkami w tempie umiarkowanym, legato i non legato, gamy majorowe w pochodach tercjowych.
- 7) 20 etiud i ćwiczeń o różnych problemach technicznych
- 8) 4 utwory solowe z fortepianem, w tym forma cykliczna (sonatina, wariacje).

Egzamin promocyjny

Gama majorowa lub minorowa, pasaż, tercje, dwie etiudy o zróżnicowanym charakterze, dwa utwory z akompaniamentem (może być utwór solowy) wykonane z pamięci.

Klasa 6

Zadania techniczno – wykonawcze:

- 1) rozwijanie umiejętności dynamicznego kształtowania dźwięku
- 2) rozwijanie wrażliwości na artystyczne walory dźwięku
- 3) rozwój biegłości palców
- 4) rozwijanie umiejętności interpretacji utworu muzycznego
- 5) gamy i pasaże majorowe oraz minorowe w tonacjach do 5 znaków przykluczowych ósemkami w tempie umiarkowanym, gamy majorowe w pochodach tercjowych
- 6) 20 etiud i ćwiczeń o różnych problemach technicznych
- 7) 3 utwory solowe z fortepianem, w tym forma cykliczna w całości lub części o zróżnicowanym charakterze.

Egzamin końcowy

Wybrana etiuda, utwory solowe z towarzyszeniem fortepianu lub bez. Uczeń wykonuje program egzaminacyjny z pamięci z wyjątkiem etiud. Egzamin jest otwarty dla publiczności.

Pracę ucznia ocenia się według następujących kryteriów:

- **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, będący laureatem konkursów i przesłuchań, prezentuje grę bezbłędną muzycznie i technicznie oraz ciekawą artystycznie. Ponadto wykazuje się nienaganną i wzorową postawą w zakresie kultury osobistej oraz poszanowania instrumentów i mienia szkolnego,
- **ocenę bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który prezentuje grę bezbłędną technicznie i muzycznie, opanował zakres materiału obowiązujący w danej klasie wykonał program w całości z pamięci,
- **ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował materiał nauczania danej klasy według obowiązującego programu, i prezentuje grę poprawną technicznie i muzycznie,
- **ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który wykonał program z niedociągnięciami muzyczno–technicznymi, intonacyjnymi i pamięciowymi, lecz opanował grę na instrumencie umożliwiającą postępy w dalszej nauce przy systematycznej pracy,
- **ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum programowego w danej klasie, jego wykonanie utworów charakteryzuje się brakami techniczno–muzycznymi, jednak nie wykluczającymi postępów przy dalszej systematycznej pracy,
- **ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum materiału przewidzianego w programie nauczania danej klasy oraz nie rokuje nadziei na dalszy rozwój muzyczno – artystyczny nawet przy intensywnej pracy.

Uczeń wykonuje program egzaminacyjny z pamięci. W przypadku niespełnienia tego wymagania jego ocenę obniża się o jedną notę niżej.

IV. EFEKTY KSZTAŁCENIA NA ZAKOŃCZENIE I ETAPU EDUKACYJNEGO

Uczeń:

- 1) szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów;
- 2) przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego;
- 3) posiada wiedzę niezbędną do dalszego rozwijania umiejętności gry na klarnecie;
- 4) posługuje się prawidłowo ukształtowanym aparatem gry;
- 5) czyta nuty za zrozumieniem, wykonuje a vista łatwe utwory;
- 6) potrafi realizować ze zrozumieniem wskazówki wykonawcze;
- 7) wykorzystuje wiedzę ogólnomuzyczną oraz umiejętności niezbędne do zrozumienia i wykonywania utworów;
- 8) pracując w zespole bierze współodpowiedzialność za efekt tej pracy, współpracuje z członkami zespołu;
- 9) zna i stosuje zasady dotyczące występów publicznych;
- 10) potrafi skutecznie radzić sobie ze stresem i z tremą;
- 11) wykazuje aktywną postawę w działaniu;
- 12) organizuje swoją indywidualną pracę;
- 13) systematycznie rozwija swoje umiejętności;
- 14) jest przygotowany do kontynuowania nauki.

V. PROPONOWANY MATERIAŁ NAUCZANIA

Klasa pierwsza

1. Szkoły i etudy

- A. Brzozowski: *Szkoła na klarnet, CEA, Warszawa.*
- A. Périer: *Vingt études mélodiques très faciles, A. Leduc, Paris.*
- A. Presman: *Wybrane etudy i fragmenty orkiestrowe, z. I, Muzyka, Moskwa.*
- B. Zakostelecky: *Skola hry na klarinet, cz. I, Editio Supraphon, Praha.*
- F. Demnitz: *Elementarschule für Klarinette, C. F. Peters, Frankfurt, Leipzig, London, New York.*
- H. Klose: *Methode complete de clarinette, A. Leduc, Paris.*
- H. Lange: *Schule für Klarinette, Hofmeister Frankfurt a/M.*
John O'Reilly, wyd. Alfred.
- L. Kurkiewicz: *Wybór etud i ćwiczeń, z. I PWM.*
- L. Lic: *Popularna szkoła na klarnet, PWM.*
- O. Langey: *Practical Tutor, Boosey and Hawkes.*
- R. Reski: *Klarinettenetüden I, VEB Deutscher Verlag für Musik, Leipzig.*
- T. Hejda: *Szkoła na klarnet, cz. I, PWM.*
- U. Delecluse: *Vingt Etudes Faciles, A. Leduc, Paris.*
- V. Getman: *Azbuka klarnetista, Sovetsky Kompozitor Publishers, Moskwa.*
- Yamaha: *Band Student Clarinet, book I, A Band Method for Individual Instruction Sandy Feldstein,*

2. Utwory solowe z towarzyszeniem fortepianu

- A. Perier: *Phaeton (Menuet et Bourrée), A. Leduc, Paris,*
Ballets du Roy (Sarabande ét gavotte), A. Leduc, Paris.
- Chrestomatija, opr. A. Sztark, Muzyka, Moskwa.*
- Chrestomatija, opr. W. Blok, I. Mozgowienko, Muzyka, Moskwa.*
- F. Klüger, R. Reski: *Spielbuch für Klarinette und Klavier, VEB Deutscher Verlag für Musik, Leipzig.*
- I. Wyczyński, opr: *Łatwe utwory, PWM.*
- J. Kuszing: *Klarinettenmusik, z. I, wyd. Editio Musica, Budapest.*
- L. Signore: *Variazioni in B, opr. I. Krotochwil, Editio Supraphon, Praha.*
- P. Weston: *First Clarinet Album, Schott, Londyn.*

R. Clerisse: *Vieille Chanson*, A. Leduc, Paris.

Klasa druga

1. Szkoły i etiudy

- A. Périer: *Vingt études mélodiques très faciles*, A. Leduc, Paris.
E. Koch: *Schule für Klarinette, Teil I*, Leipzig.
F. Demnitz: *Elementarschule für Klarinette*, C. F. Peters, Frankfurt, Leipzig, London, New York.
F. Zitek: *60 etud, Supraphon, Praha*.
H. Klosé: *Methodé comptéte de clarinette*, A. Leduc, Paris.
H. Lange: *Schule für Klarinette*, Hofmeister Frankfurt a/M.
L. Kurkiewicz: *Wybór etiud i ćwiczeń, z. I i II*, PWM.
O. Langey: *Practical Tutor*, Boosey and Hawkes.
R. Reski: *Klarinettenetüden I*, VEB Deutscher Verlag für Musik, Leipzig.
T. Hejda: *Szkoła na klarnet, cz. 1*, PWM, Kraków.
U. Delécluse: *Vingt Études Faciles*, A. Leduc, Paris.
V. Getman: *Azbuka klarnetista*, Sovetsky Kompozitor Publishers, Moskwa.

2. Utwory solowe z towarzyszeniem fortepianu

- A. Baklanowa: *Acht leichte Stücke für Klarinette und Klavier, opr. A. Stark*, Hofmeister Musikverlag, Leipzig.
A. Brzozowski: *Szkoła gry na klarnet*, CEA, Warszawa.
A. Cwojdzinski: *8 miniatur na klarnet*, Tenuto, Kraków.
A. Périer: *Phaeton (Menuet et Bourrée)*, A. Leduc, Paris;
Ballets du Roy (Sarabande et gavotte), A. Leduc, Paris.
Chrestomatija, Opr. A. Sztark, Muzyka, Moskwa.
Chrestomatija, Opr. W. Błok, L. Mozgowienko, Muzyka, Moskwa.
E. Bozza: *Idylle*, A. Leduc.
F. Klüger, R. Reski: *Spielbuch für Klarinette und Klavier*, VEB Deutscher Verlag für Musik, Leipzig.
F. Zehm: *10 Bagatellen*, Schott.
G. Martin: *Cristalline*, Billaudot.
J. Francl: *Sonatina*, Supraphon.
P. M. Dubois: *Romance*, A. Leduc.
P. Weston: *First Clarinet Album*, Schott, Londyn.
R. Clérisse: *Vieille Chanson*, A. Leduc, Paris.
V. Getman: *Azbuka klarnetista*, Sovetsky Kompozitor Publishers, Moskwa.
W. A. Mozart: *Divertimento No 1*, Chester music, London.

3. Utwory kameralne

- A. Brzozowski: *Szkoła gry na klarnet*, CEA, Warszawa.
L. Pleyel: *Duety, opr. Dawid Glazer*, Oxford University Press, New York, Toronto.
L. Kurkiewicz: *Duety, z. I Wybór etiud i ćwiczeń*, PWM.
T. Hejda: *Szkoła na klarnet, cz. I, Duety i tria*.
Yamaha: Band Student Clarinet, Book I, A Band Method for Individual Instruction Sandy Feldstein, John O'Reilly, wyd. Alfred (duety).

Klasa trzecia

1. Szkoły i etiudy

- A. Périer: *Vingt études mélodiques très faciles*, A. Leduc.
A. Presman: *Wybrane etiudy i fragmenty orkiestrowe, z. I*, Muzyka, Moskwa.

- C. Bärmann: *24 etudy na klarnet, PWM.*
 E. Koch: *Schule für Klarinette, Teil I, Leipzig.*
 F. Demnitz: *Elementarschule für Klarinette, C. F. Peters, Frankfurt, Leipzig, London, New York.*
 F. Zitek: *60 etud, Supraphon, Praha.*
 H. Klose: *Methodé complète de clarinette, A. Leduc, Paris.*
 H. Lange: *Schule für Klarinette, Hofmeister Frankfurt a/M.*
 J. Lancelot: *Quinze Etudes Musicales Translantiqes, Paris.*
 L. Kurkiewicz: *Wybór etud i ćwiczeń na klarnet, z I i II, PWM.*
 O. Langey: *Practical Tutor, Boosey and Hawkes.*
 R. Reski: *Klarinettenetiiden I, VEB Deutscher Verlag für Musik, Leipzig.*
 U. Delécluse : *Vingt etudes faciles, A. Leduc.*
 U. Delécluse: *Vingt Etudes Faciles, A. Leduc, Paris.*
 V. Getman: *Azbuka klarnetista, Sovetsky Kompozitor Publishers, Moskwa.*

2. Utwory solowe z towarzyszeniem fortepianu

- A. Baklanowa: *Acht leichte Stucke für Klarinette und Klavier, opr. A. Stark, Hofmeister Musikverlag.*
 A. Cwojdzński: *8 miniatur, Tenuto, Kraków.*
 A. Doležal: *Elementarni skola hry na klarinet, Panton, Praha.*
 A. Perier: *Phaeton (Menuet et Bourrée), A. Leduc, Paris; Ballets du Roy (Sarabande ét gavotte), A. Leduc, Paris; Le Huron romance (Gretry), A. Leduc, Paris.*
 A. Ridout: *Sonatina, Schott.*
 A. Roussel: *Aria, A. Leduc.*
 C. Beck: *Légende, A. Leduc.*
 C. Debussy: *Mały murzynek, opr. Nagy, Editio Musica, Budapest.*
Chrestomatija, opr. A. Sztark, Muzyka, Moskwa.
Chrestomatija, opr. W. Błok, I. Mozgowienko, Muzyka, Moskwa.
Clarinet Music, cz. II, opr. J. Kuszing, L Mariassy, Editio Musica, Budapest.
 D. Dondeyne: *Romance, A. Leduc.*
 F. Mendelsohn-Bartholdy: *Adagio.*
 F. Zehm: *10 Bagatellen, Schott.*
 F. Zehm: *Sonatina giocosa, Schott.*
 G. Chavatte: *Promenade, Petite ballade, Schott.*
 G. Fauré : *Berceuse Op. 16, Editio Musica.*
 H. Tomasi: *Chant de corse, A. Leduc.*
 J. Absil, *Sicilienne, Edition Andel .*
 F. Klüger, R. Reski: *Spielbuch für Klarinette und Klavier, VEB Deutscher Verlag für Musik, Leipzig.*
 J. Francl: *Sonatina, Supraphon.*
 O. Dartavelle: *Printemps, Robert Martin*
 P. Weston: *Third Clarinet Album, Schott, Londyn; Fourth Clarinet Album, Schott, Londyn.*
 R Druet: *Air et dance, G. Billaudot.*
 R. Clerisse: *Vieille Chanson, A. Leduc, Paris.*
 S. Lachowska: *Sonatina, opr. I. Wyczyński, PWM.*
 V. Getman: *Azbuka klarnetista, Sovetsky Kompozitor Publishers, Moskwa.*
 W. A. Mozart: *Divertimento No 1, Chester music.*
 W. A. Mozart: *Sonatina, Editio Musica, Budapest.*

4. Utwory kameralne

- A. Brzozowski: *Szkola gry na klarnet, CEA, Warszawa.*

Chrestomatija: Duety i tria, opr. A. Sztark, Moskwa.
Clarinet Duos, opr. I. Mariassy, D. Puskas, Editio Musica, Budapest.
Clarinet Quartets, opr. J. Arnold, Masco Music Publishing Company, New York.
I. Shekov: Duety. Utwory fantastyczne, S. Rundel Musikverlag.
 K. Schwaen: *Der Wettstreit, Sechzehn Duos für Klarinetten, Edition Peters, Leipzig.*
 L. Kurkiewicz: *Wybór etiud i ćwiczeń, z. II (Duety Brepsanta) PWM.*
 L. Wiedemann: *Klarinettenstudien, Heft I, Duety, Edition Breitkopf, Leipzig.*
Two Clarinets /duety/, opr. A. Frank, W. Forbes, z. I, Oxford University Press, Londyn.

Klasa czwarta

1. Etiudy

A. Doležal: *24 snadnych etud, Supraphon.*
 A. Périer: *Vingt études mélodiques très faciles, A. Leduc.*
 A. Presman: *Wybrane etiudy i fragmenty orkiestrowe, z. I, Muzyka, Moskwa.*
 C. Bärmann: *24 etiudy na klarnet z fortepianem, PWM, Kraków.*
 E. Przybyła: *22 Etiudy, PWM.*
 F. Zítek: *60 etud, Supraphon.*
 J. Jeanjean: *Vingt études progressives et mélodiques, A. Leduc.*
 J. Kratochvil: *66 etud pro klarinet, Supraphon.*
 J. Lancelot: *Quinze Etudes Musicales Translantiqes, Paris.*
 L. Kurkiewicz: *Wybór etiud i ćwiczeń, z. III. PWM.*
 O. Langey: *Practical Tutor, Boosey and Hawkes.*
 R. Reski: *Klarinettenetiiden I, VEB Deutscher Verlag für Musik, Leipzig.*
 U. Delécluse: *Vingt Etudes Faciles, A. Leduc, Paris.*
 V. Getman: *Azbuka klarnetista, Sovetsky Kompozitor Publishers, Moskwa.*

2. Utwory solowe z towarzyszeniem fortepianu

A. Baklanowa: *Acht leichte Stucke für Klarinette und Klavier, opr. A. Stark, Hofmeister Musikverlag, Leipzig.*
 A. Beaucamp: *Compaitne, A. Leduc, Paris.*
 A. Dimler: *Koncert B-dur, opr. Balassa, Editio Musica, Budapest.*
 A. Périer: *Phaeton (Menuet et Bourrée), Ballets du Roy (Sarabande ét gavotte),*
 A. Périer : *Le Huron romance (Gretry), A. Leduc, Paris.*
 A. Ridout: *Sonatina, Schott.*
 C. Stamitz: *Konzert Nr. 3, B-dur, C. F. Peters.*
 Cz. Grudziński: *Wariacje, PWM.*
 D. Szostakowicz: *Wiosenny walc, Muzyczna Ukraina, Kijów.*
 E. Bozza: *Aria, A. Leduc.*
 F. Dušek: *Konzert pro karinet, V. Beneš, Praha.*
 F. V. Kramář: *Romance z kwartetu B-dur, op. 21, Supraphon.*
 G. Donizetti: *Concertino, Edition Eulenburg GmbH Adliswil, Zurich.*
 G. Fauré : *Berceuse Op. 16, EditioMusica.*
 G. Fauré: *Kitty - valse, Op. 56, Universal, London.*
 G. Victory: *Suite Rustique, A. Leduc.*
 J. Vanhal: *Sonata, Supraphon.*
 M. Łandier, N. Kiriuchin: *Etiudy i piesy, Muzyka, Moskwa.*
 P. Kalman: *Album II, Universal Klarinetten, Universal Edition, Wien.*
 P. Rytel: *Romans, op. 26, PWM.*
 P. Weston: *Third Clarinet Album, Schott, Londyn; Fourth Clarinet Album, Schott, Londyn.*
 R. Arnell: *Eight Clarinet Pieces, Edition Peters, Londyn.*
 R. Clerisse: *Vieille Chanson, A. Leduc, Paris.*

- S. Lachowska: *Sonatina*, opr. I. Wyczyński, PWM.
V. Getman: *Azbuka klarnetista*, Sovetsky Kompozitor Publishers, Moskwa.
V. Tuček: *Koncert B-dur*, Panton, Praha.
W. A. Mozart: *Sonatina*, opr. Kuszniig - Nagy, EMB, Budapest.
Z. Fibich: *Selanka*, Supraphon.

3. Utwory kameralne

- A. Dvořák: *5 Tańców słowiańskich na dwa klarnety z fortepianem*,
A. Gedike: *Gawot*, opr. na 3 klarnety, S. Petersburg.
A. Głazunow: *5 Duetów*, Moskwa.
Chrestomatija: Duety i tria, opr. A. Sztark, Moskwa.
Clarinet Album, vol. II /duety z fortepianem/, opr. P. Nodgson, Hinrichsen Edition, Londyn, Frankfurt.
Clarinet Duos, opr. L. Mariassy, D. Puskas, Editio Musica, Budapest.
Eight Clarinet Trias, opr. P. Weston, Schott, Londyn.
I. Shekov: *Duety. Utwory fantastyczne*, S. Rundel Musikverlag.
J. Bonisch: *Kaleidoskop, Trio für drei Klarinetten*, G. Bauer Musikverlag, Karlsruhe.
J. C. Faber: *Suite for Three Clarinets*, arr. E. Hunt, Schott, Londyn.
L. Mozart: *16 Duo, Zenemukiadó Vallalat*, Budapest.
L. Wiedemann: *Klarinettenstudien, Heft I, Duety*, Edition Breitkopf, Leipzig.
M. Glinka: *4 Duety*, Moskwa.
opr. J. Rae, Universal Edition A. G., Wien.
P. Havrel: *Satirical Suite for Clarinets*, Schott, Londyn; *Four Easy Trios*, Schott, Londyn.
Two Clarinets /duety/, opr. A. Frank, W. Forbes, z. I, Oxford University Press, Londyn.
V. Artyomov: *Album. Duety i tria*, Moskwa.
V. Getman: *Azbuka klarnetista. Tria*, Sovetsky Kompozitor Publishers, Moskwa.
W. Schneider: *30 duette /tańce/*, Zurich.

Program nauczania gry na klarnecie w Szkole Muzycznej I stopnia Nr 1 im. St. Wiechowicza w Krakowie został opracowany zgodnie z obowiązującym aktualnie stanem prawnym. Zawiera wymagane treści dydaktyczne i merytoryczne uwzględniające podstawę programową kształcenia w zawodzie muzyk w pierwszym etapie edukacyjnym.

Kraków, wrzesień 2023 r.